

główne wątki do polskiej rzeczywistości. Nie należy zapominać też, że jest to publikacja doradcy skierowana do potencjalnych klientów.

Publicystyka i prasa podejmują temat, jednak rzadko w sposób dotyczący sedna zagadnienia, skupiając się na dostrzeżeniu problemu, a przede wszystkim na prezentacji pozytywnych (wręcz pozytywistycznych) przykładów. Moje obserwacje są wręcz inne niż prezentowane w prasie – tak jak i w innych krajach większość biznesów rodzinnych, niestety, rodzinnymi nie jest kontynuowana przez sukcesorów. Natomiast w polskiej prasie pokazywane są w zasadzie jedynie *success stories*, zresztą zwykle stale tych samych rodzin. Charakterystycznym przykładem takiej publicystyki jest artykuł w Rzeczpospolitej na Boże Narodzenie 2011 roku⁵⁶, w którym dzieci są wspaniałe i same chcą być następcami bez zbytniego namawiania. Swoją drogą, żadna z firm wymienionych w tym artykule (poza firmą A. Blikle) faktycznie nie doszła jeszcze do etapu sukcesji, tylko jest na etapie przygotowywania młodego pokolenia. Rzeczywistość nie jest jednak tak sielankowa – WIĘKSZOŚĆ polskich przedsiębiorców pierwszego pokolenia, których poznałem, nie zrobiła jeszcze nic dla przygotowania sukcesji, lub uważa, że ich dzieci nie są przygotowane do przejęcia biznesu.

Jednak w pierwszej połowie 2012 roku rozpoczął się wzmożony ruch wydawniczy w tej dziedzinie. Uważam, że wraz z pojawieniem się konferencji naukowych i pierwszych imprez organizowanych przez firmy doradcze jest to objaw rosnącego zainteresowania społeczności rodzin biznesowych – demografia i rynek zaczęły upominać się o swoje prawa!

Najnowsza pozycja wydana w 2012 przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (PARP) pod tytułem *Firma w rodzinie czy rodzina w firmie – Metodologia wsparcia firm rodzinnych*⁵⁷ jest obszernym sprawozdaniem, które powstało w wyniku doświadczeń zebranych podczas pilotażowego projektu „Firmy rodzinne”, realizowanego wspólnie przez PARP i stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych (IFR). Głównym celem tego projektu było przygotowanie metodologii edukacyjnego wsparcia firm rodzinnych w rozwoju przez wskazanie dróg radzenia sobie z wyzwaniami wynikającymi z rodzinnego charakteru firm oraz uświadomienie im potencjału tkwiącego właśnie w rodzinności firmy. Z punktu widzenia przydatności dla planowania sukce-

⁵⁶ Anita Błaszczak, Beata Drewnowska *Rodzina na swoim*, „Rzeczpospolita” 24 – 26 grudnia 2011 r.

⁵⁷ Dostępne w postaci pdf na: http://firmyrodzinne.pl/download/metodologia_wsparcia_firm_rodzinnych_2011.pdf